

Aleg. 200

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie subwencyonowania szkoły handlowej
we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

W sprawozdaniu z czynności w zakresie przemysłu krajowego, wniesionem w bieżącej sesji do Wys. Sejmu z datą 20. grudnia 1898 L. 79.628, skreślił Wydział krajowy przebieg rokowań, prowadzonych w dalszym ciągu z c. k. Rządem, o utworzenie we Lwowie c. k. wyższej szkoły handlowej, a zakończonych na razie oświadczeniem c. k. Rządu, iż gotów jest przystąpić już z początkiem roku szkolnego 1899/900 do otwarcia takiego zakładu pod warunkiem:

1. jeżeli będzie miał zapewnione w formie prawnie obowiązującej:

a) prestacę roczną do kosztów utrzymania w łącznej kwocie 15.000 zł., jak mają świadczyć czynniki lokalne t. j. Kraj, gmina i Izba handlowa,

b) prestacę jednorazową w kwocie 15.000 zł. na urządzenie i naukowe wyposażenie tego zakładu,

c) wykonanie kosztem czynników krajowych i miejscowych reperacyj i adaptacyj w dotychczasowym budynku seminaryum nauczycielskiego żeńskiego, w którym ma znaleźć pomieszczenie przyszła szkoła handlowa, tudzież ewentualnego rozszerzenia tego budynku, gdyby tego zaszła potrzeba,

2. jeżeli wreszcie czynniki lokalne pokryją kosztą czasowego umieszczenia tej szkoły w razie, gdyby adaptacje w wymienionym budynku nie mogły być ukończone do dnia projektowanego otwarcia szkoły t. j. do 1. września 1899.

Warunki, przytoczone pod b) i c) są, jak to już Wydział krajowy w zacytowanym na wstępie sprawozdaniu zaznaczył, przez c. k. Rząd nieco odmienniejsze sformułowane, aniżeli to wynikało z oświadczeń Wydziału krajowego, gminy i Izby handlowej. Wydział krajowy bowiem oznajmił po porozumieniu z reprezentantami gminy i Izby handlowej, że zebrany przez tę ostatnią w swoim czasie fundusz 10.000 zł., który z biegiem lat dosięgnął 12.000 zł., ma wraz z kwotą 3.000 zł. przez gminę ofiarowaną, zatem łącznie 15.000 zł. posłużyć na kosztą adaptacji budynku, na zbiory okazów, środki naukowe, bibliotekę i t. d. Tymczasem c. k. Ministerstwo rozdziela te rzeczy i żąda:

I. całych 15.000 zł. jednorazowo na urządzenie i naukowe wyposażenie zakładu; a oddzielnie

II. 5.400 zł. — tyle bowiem podaje sporządzony przez c. k. Namiestnictwo kosztorys — na obecną adaptację budynku, nie licząc w to instalacji niezbędnego oświetlenia gazowego; nadto jeszcze

III. niewiadomej na razie kwoty na ewentualne rozszerzenie budynku, gdyby tego zaszła potrzeba.

Różnica tedy polega na tem, że c. k. Ministerstwo pragnęłoby przesunąć na czynniki lokalne cały ciężar i naukowego uposażenia tego zakładu i adaptacji budynku i jeszcze ewentualnej jego przebudowy w niedalekiej przyszłości.

Wydział krajowy jest jednak zdania, że ofiary, do jakich się zobowiązały lokalne czynniki na rzecz tego zakładu, dochodzą do możliwie dalekich granic, że zatem ustępstwo ze strony c. k. Rządu po odpowiednich wyjaśnieniach niewątpliwie nastąpi przynajmniej co do powyżej podanego żądania pod III.

W takim zaś razie byłaby jednorazowa prestacya pod 1. b) wymieniona pokryta zobowiązaniami Izby handlowej i gminy w stosunku, jak powyżej podano, 12.000 zł. i 3.000 zł., a ewentualnie koszta adaptacyi budynku i koszt najmu na rok lokalu na pomieszczenie szkoły, nim adaptacya w starym budynku zostanie wykonaną, przypadłyby do pokrycia interesowanym czynnikiem t. j. krajowi, gminie i Izbie handlowej.

Część, przypadającą na fundusz krajowy, pokryłby w takim razie Wydział krajowy z niewydanych w latach 1897 i 1898 a na ten cel przeznaczonych kredytów w łącznej kwocie 6.000 zł., co do których we wniosku pod III), zamykającym tegoroczne sprawozdanie z czynności w zakresie przemysłu krajowego, upraszał Wys. Sejm o pozwolenie użycia ich w ciągu r. 1899.

Pozostawałaby tedy prestacya stała pod 1. a) wymieniona, a ustanowiona za wzajemnem porozumieniem się Wydziału krajowego, reprezentantów gminy i Izby handlowej, tudzież c. k. Rządu na 15.000 zł. rocznie.

W trakcie prowadzonych w tej mierze rokowań, oświadczył Wydział krajowy — bacząc z jednej strony na stan finansów krajowych, a z drugiej mając na pamięci uchwałę Wys. Sejmu z 8. lutego 1896, którą mu polecono „przedstawić wnioski co do przyczynienia się kraju poważnemi kwotami do urzędzenia i utrzymania wyższego zakładu dla nauk handlowych we Lwowie“ — że przedłożył Wys. Sejmowi wniosek na pokrywanie z tej ogólnej kwoty corocznie ośmiu tysięcy zł. ze skarbu krajowego. Resztę niepokrytą t. j. 7.000 zł. przyjęły na siebie gmina i Izba handlowa w stosunku 5 000 zł. i 2.000 zł. rocznie.

Decydując się zaś na tę kwotę, sądził Wydział krajowy, że tem samym spełnia w zupełności wolę Wys. Sejmu, wyrażoną w powyższej uchwale, a nadto, że umożliwia wreszcie powstanie zakładu naukowego, którego społeczeństwo gorąco się domagało a Wys. Sejm kilkakrotnie temu dawał wyraz w swych rezolucjach.

Co do strony budżetowej, to tangentę tegoroczną w razie, gdy szkoła zostanie z 1. września 1899 otwartą, pokryłby Wydział krajowy w zupełności z owych 6.000 zł., o których wyżej była mowa. Na rok zaś przyszły t. j. 1900 i następne wypadnie całą kwotę 8.000 zł. wstawiać do budżetu.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Przyjmując na kraj obowiązek przyczyniania się ze skarbu krajowego do kosztów utrzymania c. k. wyższej szkoły handlowej we Lwowie roczną kwotą 8.000 zł., Sejm upoważnia zarazem Wydział krajowy do wstawiania tej kwoty corocznie do Rubr. XVI. budżetu krajowego począwszy od r. 1900 tak długo, dopóki szkoła ta istnieje będzie i dopóki językiem wykładowym w tej szkole będzie język polski.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie, dnia 17. marca 1899.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.